

ny Form, som bruges i den paagældende Forretning, og som man har fundet paa der, bliver almindelig tilgængelig for alle. Jeg ved ikke, om det er Meningen; jeg tror ikke, at Bibliotekerne hidtil under dette Udtryk „alt, hvad der trykkes“, have indbefattet ogsaa det, som ikke indeholder en færdig Tanke; efter hvad jeg har bragt i Erfaring, indbefattes det ikke af Politiet under den Afleveringspligt, som Presse-loven paalægger; der mener man ikke, at „Skrift“, som det hedder, omfatter saadanne ufærdige Skrifter. Det er muligt — men det er i al Fald ikke mig klart — at § 2, naar den alene taler om færdige Arbejder, indeholder Hjemmel for at holde disse Blanketter ude. Men Meningen er vel snarere trykfærdige Arbejder, ikke Arbejder, der med Hensyn til det Tankeindhold, der rummes i dem, ere færdige. Det er muligt, at man her maa føje en Bestemmelse til for at være sikker paa, at Afleveringspligten ikke gælder i slige Tilfælde.

Den højtærede Minister berørte et Spørgsmaal, som ogsaa har været forhandlet i det andet Ting, nemlig Spørgsmaalet om den i § 3 paalagte Afleveringspligt. Jeg tror ikke, at Bestemmelsen er tilstrækkelig fyldestgørende; saaledes som den er foreslaaet. Den Afleveringspligt, der paalægges Forlæggeren, gælder kun med Hensyn til det, som trykkes i Udlandet, samt med Hensyn til det, som mangfoldiggøres paa anden Maade end ved Trykning; altsaa ved Fotografering og deslige. Med Hensyn til alt, hvad der trykkes her i Landet, paalægges Pligten derimod ikke Forlæggeren, men Bogtrykkeren, hvad der ogsaa er den gældende Regel. Dog bliver Forlæggeren pligtig til paa Begæring at opgive for Bibliotekaren, hvem den vedkommende Bogtrykker er. Det tror jeg nu ikke er ganske tilstrækkeligt, thi dersom Forlæggeren vil opgive dette, maa Bogtrykkeren — eller hvad der er mest praktisk, thi det er dem, der ere mest glemsomme — Kunsttrykkeren, Stentrykkeren osv., naar Bibliotekaren kommer til ham, sige: Ja, jeg har afgivet de pligtmæssige Eksemplarer til Forlæggeren, saa har Biblioteket intet andet Middel end at gøre Ansvar gældende mod Bogtrykkeren. Kan det ikke komme overens med Forlæggeren om frivillig Aflevering, kan det ikke naa ham, men det er jo dog ikke Biblioteket om at gøre at faa den ulykkelige Bogtrykker idømt en Bøde. Det, som Biblioteket har Interesse i, er at faa fat paa Bøgerne, og det kan det bedst gøre naar det faar Lov

til direkte at rette sin Sag mod Forlæggeren — i alt Fald vil det kun kunne ske ad anden Vej, dersom Biblioteket i Dommen kendes berettiget til at anskaffe Eksemplaret paa Bogtrykkerens Regning. Jeg kan ikke se nogen væsentlig Vanskelighed i at lægge Ansvaret baade paa Forlæggeren og Bogtrykkeren. Jeg indser ikke, at det nødvendigvis vilde forflygtige Ansvaret, som den højtærede Minister bemærkede, thi disse to Personer staa jo ikke som fremmede for hinanden, de ere bundne indbyrdes ved Kontrakt, den ene arbejder for den anden. Bogtrykkeren foretager jo Afleveringen for Forlæggerens Regning, som det hedder i det 2det Stykke af Paragraffen. At paalægge begge Ansvaret vil altsaa sige, at Forlæggeren faar en Pligt til at sige til Bogtrykkeren: Husk paa det! Det er der nemlig nu ikke nogen Pligt for ham til at gøre. Det vilde tillige betyde, at Biblioteket faar en Ret til at henvende sig til hvem, det vil, enten Forlægger eller Bogtrykker, hvor det bedst kan komme til sin Ret. Jeg tror, at det vilde være heldigt, om Paragraffen modificeredes, om ikke paa den Maade, jeg antydede, altsaa ved at man lægger Ansvaret baade paa Forlægger og Bogtrykker, saa dog i alt Fald paa den Maade, at der bliver en Mulighed for, at Biblioteket kunde komme til Tingen ved Køb paa Bogtrykkerens Regning, thi det er, som sagt, det, som det kommer Biblioteket an paa, og ikke just at faa Bogtrykkeren idømt en Bøde.

Med Hensyn til § 6, som omhandler Ansvaret, erkender jeg det i og for sig for fuldt berettiget — hvad jeg ser, at ogsaa Bibliotekarerne og vistnok tillige Bemærkningerne til Forslaget gøre — at den Bestemmelse, som findes i Forordningen af 1832, nu ændres efter nyere Opfattelser af Ansvarsreglerne — saaledes eller noget lignende hedder det. — Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at denne Modernisering af Ansvarsbestemmelsen ikke just behøvede at følge det Skema, som gælder ved almindelige Forbrydelser, og at der netop ved fiskale Forseelser er en anden Formel eller et andet Skema, hvorved der bliver taget et væsentligere Hensyn til det Tab, Statskassen eller det offentlige lider, end man ellers er tilbøjelig til at tage. Dette var den rigtige Tanke i Forordningen af 1832, skønt den var udført paa en meget lidet hensigtsmæssig Maade. Men naar man nu endelig vil have det almindelige Mønster fulgt, saa savner jeg unægtelig i Paragraffen — jeg tror ogsaa, at